

KERESZTY ZSUZSA

Mindannyian az ő palástjából bújtunk elő

Eperjessy Gézáné dr. 90 éves

Nagy ívű pályát szeretnék érzékeltetni. Egy pályát, amelynek a vonzásában sokan nevelődöttünk, és aminek a vonzása néhányunkat ma is fogta tart.

A *Magyar Pedagógiai Társaság* két szakosztályának¹ októberi ülését azért szerveztük meg, hogy *Eperjessy Kati* munkásságát áttekintsük, megünnepeljük. Akik jelen voltunk, egyetértettünk abban, hogy egy kegyelmi időszakban, amikor a hatvanas-hetvenes években az egésznapos² nevelés hazai fénykorát éltük, ő volt a munka iniciátora: a napközik, iskolaotthonok, klubnapközik *gyereknek jó* formáit próbáltuk megteremteni, meggyökereztetni és minél szélesebb körben terjeszteni.

AZ ELSŐ TAPASZTALATOK

Tizenéves, amikor az egri angolkisasszonyok felfedezik, hogy tehetséges. Az általuk alapított érseki tanítóképzőben tölt négy évet. Talán itt érlelődik meg benne,

hogy nevelni nem erős korlátok között (ahogy itt nevelték), hanem a lehető legnagyobb szabadságban jó.

A tanítóképző után közvetlenül a miskolci NÉKOSZ-kollégiumban lesz nevelő; itt is kitűnik rátermettségével, és egy budai

kollégium vezetésével bízzák meg. Ez a kollégium egy mesehős nevét viseli, aki annyiszor túljárt a király eszén, hogy a király végül belátta, legokosabb, ha maga mellé emeli – így került királynői palást

amikor a hatvanas-hetvenes években az egésznapos nevelés hazai fénykorát éltük

Térdszili Katicára. *Eperjessy Kati*t sokan ilyen mesehősnek érezzük, rövidebb-hosszabb ideig az ő palástja védelmében dolgoztunk.

Ha meg akarjuk érteni, mi táplálta az egésznapos neveléssel összefüggő szemléletét, szemügyre kell vennünk a NÉKOSZ pedagógiáját³.

ÉLETRE SZÓLÓ HATÁS

Ennek a pedagógiának olyan erős társadalmi hatása volt, hogy egykori népi kollégis-

¹ Általános Iskolai és ÁMK-szakosztály

² Az *egésznapos* kifejezést ebben a korszakban – ahogy Eperjessy Gézáné könyvének címében is – egybeírták, ezt a hagyományos írásmódot tartottuk meg ebben az írásban is. (Szerk.)

³ A NÉKOSZ-mozgalom politikai megítélése máig vitatott; itt csupán pedagógiai szemléletére és gyakorlatára hivatkozunk.

ták a NÉKOSZ feloszlata után hét (!) évvel, 1956 októberében jelentős közszereplőkké válhattak.

Az 1940-es évek közepén induló népi kollégiumi mozgalmat sokan a 20. század legsikeresebb hazai pedagógiai kísérletének tekintik. (Magunk is így vélekedünk.) Bár meghatározó időszaka mindössze három évig (1946–1949-ig) tartott, hatását talán érzékelteti, hogy 1956 októberében az agrárpolitikát – ha csak néhány napig is – volt népi kollégisták irányították. A NÉKOSZ egykori elnöke, *Gyenes Antal* lett a begyűjtési miniszter, mire hivatalát felszámolva eltörölte a begyűjtést. Egykori népi kollégisták álltak a *Földművelésügyi Minisztérium* és a *Szövetkezeti Központ* forradalmi bizottságainak élén, jelentős szerepük volt a *Magyar Értelmisségek Forradalmi Bizottsága* létrehozásában is.⁴

A népi kollégiumok szemléletének, működésének gyökere az **autonómia** (a személy autonómiája a közösségben és a kollégiumi közösség autonómiája a kollégiumi élet megszervezésében). A kollégiumokat önkormányzat (választott vezetők döntési jogokkal) irányította, és **közös munka** (mezőgazdasági, kertészeti munka, önkiszolgálás, a háború utáni romos kollégiumi épületek felújítása) tartotta fenn.

Eperjessy Kati első könyvét a munkára nevelésről írta.⁵ A közösségi nevelés, az önkormányzatiság központi szerepe – Thaly Kálmán utcai napközis gyakorlatától kezdve doktori disszertációjáig – egész munkásságát áthatja.

„ITT VÁLTAM PEDAGÓGUSSÁ”

A népi kollégiumokat 1949 júliusában politikai okokból feloszlatták (az autonóm szervezetet a hatalom nem viselte el tovább); a budai kastélyban működött Térdszili Katica Kollégium igazgatója szeptemberben napközis nevelőként egy ferencvárosi általános iskola tornatermi öltözőjében találja magát. – Itt váltam pedagógussá – mondja, s ennek világos bizonyítéka, hogy egy arra vetődő újságíró, aki a napközi otthonok ártalmairól kívánt riportorozatot készíteni, az *Eperjessy Kati*

vezette csoport meglátogatása után a napköziben rejlt lehetőségekről írt.

De szűk a szakmai tér, amelyben mozoghat, ezért hát rendszeresen rövid

cikkeket jelentet meg⁶ az alagsori öltözőben működő csoport életéről, és közben diplomát szerez az ELTE bölcsészkarán. – A cikkek *Hermann Alice* pszichológusnak is feltűnnek, reagál rájuk. Egy egyetemi vizsga előtti napon egy konferencián beszédbe elegyednek *Kaján Lászlóval*, s ez a beszélgetés elegendő a *Fővárosi Pedagógiai Intézet* (FPI) igazgatójának ahhoz, hogy felkérje *Eperjessy Katit*, legyen az intézet napközikkel foglalkozó munkatársa.

TERET NYERVE

A hatvanas években járunk, a *Kaján László* vezette FPI egyik legnagyobb értéke az a

⁴ 1956. október 23-án bölcsészhallgatókként a NÉKOSZ indulóját (csángó dallam, Jankovich Ferenc szövegével) énekelve indultunk tüntetni. („Sej, a mi lobogónkat fényes szellők fújják, sej, az van arra írva, éljen a szabadság! Sej szellők, fényes szellők, fújjátok, fújjátok, holnapra megforgatjuk az egész világot!”)

⁵ Eperjessy Gézané (1966): *Munkára nevelés a napközi otthonokban*. Táncsics, Budapest.

⁶ A szerző emlékezete szerint a *Népszabadságban*; bibliográfiai nyoma az OSZK-ban nem található.

dinamizmus, amellyel teret, keretet, támogatást kínál munkatársainak az alkotáshoz, innovációhoz. Eperjessy Kati számára ez a meghívás éppen megfelelő időben jön. Birtokában van a szerzetesek vezette tanítóképző, a szinte korlátlan lehetőségeket kínáló népi kollégium, az alagsorba zárt gyerekcsoporttal való szárnyalás tapasztalatainak, a bölcsész-tanulmányok révén szerzett friss elméleti tudásnak, és az új munkakörben elvárják, hogy teremtsen valamit.

„A TANÍTÓK PADOKHOZ VALÓ GYÖNGÉD VONZÓDÁSÁT NEM AKCEPTÁLHATTUK.”⁷

A reformpedagógiára támaszkodik, Nagy Lászlót idézi: „Alig hihető, hogy 1908-ban írták ezeket a sorokat: »A mai oktatás nem veszi eléggé számba az egyéni érdeklődést, általános sémákat követ.«”⁸

Időközben dániai tanulmányútra indul, látni szeretné a híres dán napköziket. ’74-ben az egésznapos nevelés tárgyköréből doktorál, néhány évvel később Pro Urbe díjjal tüntetik ki, majd ’77-ben a vezető-felügyelői munkakörből visszavonul, de a kísérletezés iránti vonzódása nem szűnik meg.

Szakfelügyelőként kötelezően napköziben töltendő óráin 6–10 éves gyerekekkel agyagozni kezd, ki akarja próbálni, ki akarja „kísérletezni a választható szabad-

idő-tevékenységek közé illeszthető agyagózási megszervezésének, irányításának – rajztanári, képzőművészeti végzettség nélkül is – ajánlható módszereit.”⁹ Feltételezi, hogy

15 mintázó-klubba járó tanulója azt válaszolja egy osztályfőnöki kérdőíven, hogy kerámikus akar lenni

mintázás közben a kreativitás képességegyüttese globálisan fejleszthető; ezáltal az értelmi képességek, különösen a lényeglátás is fejlődnek, a közös tevékenység érzelmi-kommunikációs komponensei

révén a társas szocializáció gyorsítható.

Foglalkozásain három év alatt – 12–14 fős csoportokban – mintegy 300 gyerek vett részt. A gyerekek mintázó kedve már az első évben megnő (az egyik harmadik osztálynak mind a 15, mintázó-klubba járó tanulója azt válaszolja egy osztályfőnöki kérdőíven, hogy kerámikus akar lenni). ’79-ben egy országos mintázó verseny 60 résztvevője közül a 2., 4. és 6. helyet az általa vezetett kerámia-klub tagjai szerzik meg. A zsűri „sajátosan eredeti kifejezőmódjukat, a produktumaikból áradó derűt, könnyedséget” honorálja. Ugyanezt a derűt, eredetiséget képviselte az egésznapos nevelés fővárosi tevékenységei és az MPT témával foglalkozó szakosztálya irányítása során. Nem véletlen, hogy a gyerekekből is saját originalitásukat, derűre, könnyedségre való képességüket hívta elő.

A következő másfél évtizedben, amikor ő vezeti a napközi otthoni szakfelügyelői csoportját, „semmi más” nem történik, mint hogy munkatársaival¹⁰ megkísérli az általános iskolai tanórán kívüli nevelés *gyerekeknek jó* tartalmát, módszereit, szervezeti kereteit megújítani.

⁷ Eperjessy Gézáné (1981): *Mire jó az egésznapos nevelés?* Tankönyvkiadó, Budapest

⁸ Eperjessy Gézáné idézett mű: 8.o.

⁹ Eperjessy Gézáné (1981): Agyagózási alsó tagozatos napközi otthonokban. *Pedagógiai Szemle*, 31. 2. sz. 166 .o.

¹⁰ A megújítási folyamatban részt vevő munkatársai (különböző időszakokban): Bártfai Jánosné, Czigány Balázsné, Fejes Zsuzsa, Fónagy-Mogyorós Benjaminsz, Juhász Antalné, Kereszty Zsuzsa, Komlós Aladárné, Kulcsár Lajosné, Palotás Márta, Pappné Kresselbauer Magda, Schermann Éva, Szabó Antalné, Zágón Bertalanné.

A szakfelügyelők nemcsak foglalkozásokat látogatnak, **időmérleg** is készül az egyes tevékenységekre fordított időről, **interjúk** napközis gyerekekkel és szüleikkel; majd megkérlik a kerületi nevelési tanácsadók pszichológusait, készítsenek **fáradtság-vizsgálatot** a napközikben.

A konklúzió világos: segíteni kell a gyereket abban, hogy felismerje a tanulás neki-jó módszereit, növelni a tanuláson kívüli **tevékenységek szabadságfokát** (különben a napközi mentálisan betegít), mindezt otthonos légkörben, stílusban, nem ellenőrző, hanem segítő, kezdeményező pedagógusszerepben, az önkormányzatiság életkorhoz igazodó elemeit alkalmazva.

Mindehhez a **továbbképzés** megújítására volt szükség. *Mérei Ferenc* kifejezetten napközis nevelőknek vezetett a társas kapcsolatok alakulásáról szóló kurzust,¹¹ a szakfelügyelői csoport pedig *Hebb* tanulásmódszertanának¹² konzekvenciáit alkalmazta a gyerekek **egyéni tanulási** módszereinek segítéséhez. Megkísérelték a kezdeményezés és a szabad választás összhangját elméletben megragadni és a gyakorlatban megvalósítani a napközis **gyerekek szabadidejében**; illetve a (*Hermann Alice* pszichológus közreműködésével megszületett) Óvodai nevelési program¹³ szemléletét folytatni a napközis gyerekek életmódjának a kialakításában.

A fővárosban 1968-tól működtek különböző szabadidő-tevékenységekre felkészítő kurzusok, a hetvenes évek elején már nyolc-tízféle ilyen jellegű tanfolyam fogadott résztvevőket (báb, drámajáték, szövés, makramé, mozaikkészítés, énekestáncos népi gyerekjátékok, festés-mintázás, tűzzománc-készítés). A tanfolyamokat a szakma kiválóságai vezették (*Gabnai Katalin*, *Granasztoi Szilvia*, *Marék Veronika*, *Mezei Éva*, *Székely Éva* és mások). Az FPI munkacsoportjának kezdeményezésére a *Móra Kiadó* mindehhez először egy könyvet,¹⁴ majd **foglalkoztató könyvsorozatot** jelentetett meg „Csináld velünk” címmel.¹⁵

Mindezt szerették volna „beszivárogtatni” a Budapesten kívüli általános iskolák életébe is, és egyúttal megtalálni a kiváló vidéki napközi ot-

thonokat. Ezzel a szándékkal alakult meg – *Eperjessy Kati* kezdeményezésére – a Magyar Pedagógiai Társaság Napközi Otthoni (majd Napközi Otthoni és Egésznapos Nevelési) Szakosztálya.¹⁶

AZ EGÉSZNAPOS NEVELÉS HAZAI FÉNYKORA

A szakosztály nevének változása jelzi, hogy a hatvanas-hetvenes évek fordulóján bővültek a tanórán kívüli foglalkoztatás szervezeti keretei. A szegedi *József Attila Egyetem*

¹¹ A többszemponyú szociometria alkalmazásának lehetőségei az általános iskolában témakörű tanfolyamok a hetvenes évek elején a Fáklya Klubban.

¹² Hebb, D. O. (1975): Tanulás, felejtés, emlékezés. In: *A pszichológia alapkérdései*. Gondolat, Budapest.

¹³ Bakonyi Ágnes és Szabadi Ilona (szerk., 1971): *Az óvodai nevelés programja*. Tankönyvkiadó, Budapest.

¹⁴ Palotás Márta (szerk., 1970): *Únatkozom! Mit csináljak?* Móra, Budapest.

¹⁵ Ebben a sorozatban jelentek meg többek között a következő kötetek: Csókos Györgyi (1978): *Szövés*. Móra, Budapest; Boros Ilona és Székely Éva (1981): *Batikolás, tojásfestés*. Móra, Budapest. Nagy Mari és Vidák István (1980): *Játékok vízparti növényekből*. Móra, Budapest; Komlós Andrásné (1980): *Tűzzománc*. Móra, Budapest.

¹⁶ A szakosztály első elnöke Eperjessy Gézáné, első titkára Palotás Márta. Meghatározó személyiségei: Bodó Lászlóné (Pécs), Kiss Ferenc (Szombathely), Lantos Istvánné (Makó), Simon Mihály (Röszke), Istvánder József (Pécs-Szabolcs-Bányatelep), Juhász Antalné, Molnár Józsefné (Budapest), Rózsa Éva (Szeged).

Neveléstudományi Tanszékének akciókutatása révén¹⁷ – a hatvanas évek végén - elsősorban Csongrád megyében – iskolaotthonos osztályok alakultak, később az FPI kezdeményezésére 39 budapesti iskolában (a tanulószobák, felsős napközis csoportok és a szakkörök szerepét kiváltva) – megszületett a klubnapközi.¹⁸

Ez a két szervezeti forma gyökeresen újat hozott: megszűnt a külön tanári, külön napközis nevelői munkakör. Az iskolaotthonban és a klubnapköziben is olyan pedagógusok dolgoztak, akik tanítási órákat, lecke-készítést és szabadidős tevékenységeket egyaránt vezettek. Egyenrangú felek (partnerek, kollégák) működtek együtt (így nem lehetett pedagógusokat a napközibe „kontraszelektálni”), míg korábban – sokszor attól is függetlenül, hogy a napköziben milyen színvonalú pedagógiai munka folyt – a napközit az iskola „hátsó udvarának” tekintették, ahol „felügyelnek a lecke-készítésre”, „megőrzik a gyerekeket”. Az iskolaotthon és a klubnapközi szervezeti formáit alkalmazó iskolák világossá tették nevelőtestületük számára, hogy a gyerekek tanórákra való felkészülését szakszerűen segíteni, szabadidejüket *nekik jó*, érdeklődésük, egyéniségük kibontakozását segítő módon megszervezni, vezetni árnyalt pedagógiai feladat.

„ELKÉPZELÉSEINKET A GYEREKEK A LAPOSAN ÁTFORMÁLTÁK”¹⁹

A szabadidő indirekt irányításának sem a hazai, sem a nemzetközi gyakorlatban nem voltak meg az előzményei. Az óvoda játékpédagógiája adott fogódzót – igen, a felső-

sők, a kiskamaszok szabadidejének megszerzéséhez is. (*Bakonyi Ágnes, Szabadi Ilona és Hermann Alice* szerint ugyanis az óvodapedagógiában a gyerek szabad játékához,

kreatív tevékenységéhez megfelelő időre, helyre, inspiráló csoportléggörré, a nevelő értő jelenlétére van szükség.) Szabadidőnek tekintettünk minden – a tanuláson, étkezésen és az úgynevezett járulékos teendőkön (fel kell öltözni, ha a szabadba megyünk; el kell jutni az esetleg távolabb lévő ebédlőhöz stb.) kívüli időt. A nevelőnek ebben az időben nem kell (úgynevezett kulturális, manuális vagy más) foglalkozást

vezetnie – ennél jóval nehezebb dolga van: elegendő időt, megfelelő helyet és főleg a szabad tevékenységre, játékra alkalmas csoportléggört fontos biztosítani; kezdeményezni kell, választható tevékenységeket kell kínálnia, s biztosítani a mindehhez

szükséges anyagot, eszközöket. Ilyen keretek között a gyerekek játéka és más szabadidős tevékenysége kibontakozik.

megszűnt a külön tanári,
külön napközis nevelői
munkakör

egyenrangú felek
(partnerek, kollégák)
működtek együtt
(így nem lehetett
pedagógusokat a napközibe
„kontraszelektálni”)

¹⁷ Rózsa Éva (1969): *A napközitől az egésznapos iskoláig*. Tanítóképző Intézetek Tudományos Közleményei, VI. kötet, Debrecen, 111.o.

¹⁸ Kereszty Zsuzsa (szerk., 1976): *Klubfoglalkoztatás az általános iskola felső tagozatán*. Fővárosi Pedagógiai Intézet, Budapest.

¹⁹ Eperjessy Géznáné (1981): *Mire jó az egésznapos nevelés?* Tankönyvkiadó, Budapest.

Ebben az időszakban például Makón²⁰ és Pécs-Szabolcs-Bányatelepen²¹ iskolaotthon virágzott. Péccsett a termekbe galériát is építettek, hogy nagyobb legyen az egyszemélyes gyerekek rendelkezésére álló tér, el lehessen vonulni a többiekől egy-két barátal vagy éppen egyedül; az iskola melletti melegházban a pedagógusok és a gyerekek növényeket neveltek. Egy szombathelyi napközis csoport tagjai kerékpárral járták a falvakat – népdalokat gyűjtve.²² Budapesten 39 iskolában működött a klubnapközi (később látni fogjuk, hogy mi mindenben jelentett változást a gyerekek délutánjában a tanulószobához és a napközizhez képest). Az Iskolabúrtorgyár 25-30 gyerek számára alkalmas fiókrendszert gyártott (hogy tanszereiket hét közben az iskolában tarthassák), a kicsik ebéd utáni pihenéséhez pedig fekvőhelyé alakítható kanapét. A szentendrei kocsigyárban gyermekméretű szövőkeretet készítettek napköziseknek. A budafoki edénygyár – kezdeményezésünkre – különféle színű zománccfestéket árult a felsősök tűzzománckészítéséhez, Dániából pedig zománccégető kemencéket szerezhettek be az iskolák. (A tűzzománckészítés elterjesztéséhez dániai, szabadidőközpontokként működő napközik adták az ötletet.)²³ Ekkoriban mindent megvizsgáltunk, amiről azt gondoltuk, gazdagítja, tartalommal töltheti meg a gyerekek szabadidejét.

Mindezt az FPI szakfelügyelői csoportja, illetve a Napközi Otthoni és Egésznapos Nevelési Szakosztály részben ellenszélben tette. A hatvanas évek közepén

– elsősorban az NDK-beli Ganztagschule mintájára²⁴ – Győrött és a budapesti Gorkij-fasorban az Országos Pedagógiai Intézet (OPI) irányításával, egésznapos iskolai kísérlet indult.²⁵ Ezekben az iskolákban ugyan szaktanárok irányították a házi feladat készítését, de szó sem volt az önálló tanulás és az önálló szabadidő-felhasználás szokásainak a kialakításáról, támogatásáról. A korábban említett, szegedi egyetem által életre hívott Csongrád megyei és az FPI irányította budapesti alsós iskolaotthonok ezeknél később indultak, és nem az OPI által kialakított modellt vették át; az iskolaotthonban és később a klubnapköziben a gyerekek önállósága, érdeklődése, tevékenységeik lehető legnagyobb szabadságfoka volt az alapvető szempont.

A frontális foglalkoztatáshoz szokott, ebben bízó szemlélet akkor is tagadta, és ma is tagadja ezt a gyakorlatot. *Vannak „olyan szakemberek”, akik csak az önszerveződésre hagyatkozó szabadidő hívei. Nagy valószínűséggel nem figyeltek meg alacsonyabb igényszinten lévő gyerekcsoportot. Egészen biztos az is, hogy nem végeztek gyakorló pedagógusi munkát.*²⁶

Ennek éppen az ellenkezője a valóság: az a felfogás, amelyben a gyerek szabadidejében a pedagógus a modellnyújtó társ, éppen a velük együtt töltött, rájuk figyelő empatikus praxisból alakult ki – és ez alól az iskolázatlan szülők gyerekeit foglalkoztató iskolák sem kivételek.

Méltán beszélhetünk az egésznapos nevelés fénykoráról, hiszen a program életre hívója kitűnő hazai szakmai gyo-

²⁰ A Szoboszlai Imre Általános Iskolában, igazgató: Lantos Istvánné.

²¹ A Török István Általános Iskolában, igazgató: Istvánder József.

²² Csoportvezető nevelő: Békefi Antalné.

²³ A dániai tapasztalatokról lásd: Eperjessy Gézáné (1981): *Mire jó az egésznapos nevelés?* Tankönyvkiadó, Budapest. 6. o.

²⁴ Az orosz E. G. Kosztyaskinra és a német W. Lindnerre hivatkozva

²⁵ Szabadkai Simonné (1971): Az egésznapos iskola pedagógiai kérdései. In: *Tanulmányok az egésznapos iskoláról*. Tankönyvkiadó, Budapest.

²⁶ Füle Sándor (2004): *Napközi otthoni neveléstan*. Okker, Budapest. 99.o.

mányokra épít (*Nagy László*), és gondolkodásmódja saját tapasztalatokban (a népi kollégiumok praxisában) gyökerezik. Nem engedelmessé alattvalót, hanem önálló individuumot lát a gyerekekben, ezért biztosítja az önálló tanulás és szabadidő-felhasználás szabadságát. Felismeréséhez, praxisához ellenszélben is ragaszkodik.

Természetesen egyetlen ember tehetségének, innovációs törekvéseinek hatására nem lendülhetett volna így fel az egésznapos nevelés; a korábban felsorolt és a meg sem említett munkatársak sora, az FPI vezetésének nyitottsága, a *Rózsa Éva* vezette akciókutatással való együttműködés nélkül mindez nem születhetett volna meg. De munkatársainak nagy részét ő választotta, személyiségének, szemléletének hatása vitathatatlan.

Eperjessy Kati mintegy harminc évet töltött a szakmában. A nyolcvanas évek

---

gondolkodásmódja saját tapasztalatokban (a népi kollégiumok praxisában) gyökerezik

---

második felében férje, a kitűnő történész betegsége a család felé fordította, tudatos döntéssel hallgatott el. Ma, 90 évesen élénk szellemi életet él, napi 3-5 órát klasszikus és kortárs szépirodalmat, néha friss szakmai folyóiratot, hetilapokat olvas, barátoknak reflektál, velük vitatkozik.

Az ünnepelésre összehívott szakosztályi értekezleten²⁷ – mint pályáját meghatározó élményről – a Thaly Kálmán úti iskola tornatermi öltözőjében folyó napközis életről beszélt.

A krónikás azt reméli, hogy azok a pedagógusok, akik napjainkban a napi 8-9 órát iskolában töltő tanulók tevékenységéért, életmódjáért felelősek, meríteni fognak a hazai egésznapos nevelés fénykorának szemléletéből és gyakorlatából. Abból a szemléletből és praxisból, amelynek megteremtésében *Eperjessy Katinak* meghatározó szerepe volt. A gyerekek mentális egészsége a tét.

IRODALOM

Eperjessy Gézáné (1981): *Mire jó az egésznapos nevelés?* Tankönyvkiadó, Budapest.

Eperjessy Gézáné (1981): Agyagózás alsó tagozatos napközi otthonokban. *Pedagógiai Szemle*, 31. 2. sz. 166–173.

Kereszty Zsuzsa (2012): Volt egyszer egy napközi. *Tanító*, —50. 3.sz.

---

²⁷ A rendezvényen *Soós Kálmán*, a Napközi Otthoni Szakosztály volt titkára gitáron erdélyi népdalokat játszott, míg *Ferge József*, a sármelléki ÁMK volt igazgatója *A klubnapközi – az iskolai szabadidő szabadságharca – a 90 éves Eperjessy Gézáné köszöntése* címmel a maga teremtette csodás gyakorlatot mutatta be beleéléssel, élvezetesen.

